

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de dóne ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a foiei, pre afara la a. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 33.

ANULU XXIII.

Sabiu in 27 Aprile (9 Maiu) 1875.

Tru celalalte párti ale Transilvaniei s'f pentru provincie din Monarchia pre unu anu 8 fl. iéra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sinodulu archidiececanu,

Siedinti'a IV.

(dela 24 Aprile v.)

Presidiulu ordinariu, notariu pentru protocolu I. Candrea, pentru in-sinuarea oratoriloru Dr. Il. Puscariu (pro) si T. Rosiescu (contr'a).

Presidiulu arata, ca nefiindu gat'a comisiunile cu operatele loru siedinti'a anuciata pre astadi inainte de amédi trebui sa se deschida numai adi dupa am. la 4 óre.

Se ia spre sciintia.

Nefiindu gat'a protocolulu siedintiei trecute verificarea lui se amana pre siedinti'a proxima.

Se ia spre sciintia.

Presidiulu comunica sinodului 1) ca deputatii: Cav. I. Puscariu, Moise Branisce si Savu Borha nepotendu veni ceru a fi dispensati dela siedintiele sinodali.

Se incuviintieza concediulu cerutu.

2) Raportulu Consistoriului archidiececanu, prin care acest'a arata resignarea actualulu episcopu alu Aradului, P. I. Metianu, dela postulu de asesoru onorariu in senatulu strensu bisericescu.

Se ia spre sciintia cu adausulu, ca suplinirea loculu vacantu se va pune la tempulu seu la ordinea dilei.

3) Raportulu Consistoriului arch. despre actulu donatiunali alu Esce-lentiei Sele Procopiu Ivacicoviciu.

Se predá comisiunei financiale.

4) Petitiunea lui Onitia pentru unu ajutoriu anualu; a comitetulu paroch. din Iaga pentru o subventiune de 100 fl.; a lui Barsanu paroch. in Becleanu pentru unu ajutoriu; a comunei bisericesci din Hid'a pentru unu ajutoriu prin colecte; a paroch. Ant. Chifa din Hid'a pentru o subventiune cá catechetu; a comitetulu par. din Trosnea pentru unu ajutoriu spre scopulu edificárei bisericei, a comunei Vinerea pentru a se cassá unele pac-turi ilegali facute contr'a statutulu org. si in daun'a bisericei; a dlui profesor dela institutu teolog. de aici D. Comsi'a, pentru urcarea salariulu; a parochulu din Apati'a Goga, pentru unu ajutoriu. Tóte aceste petitiuni s'au transpusu la comisiunea petitiunaria spre esaminare.

Rogarea comunei bis. Lis'a pentru a se arondá la ppiatulu Fag-rasiulu.

Se predá comisiunei pentru a-rondare.

Domnulu deput. Elia Macelariu face urmatórea propunere:

Considerandu ca in lips'a unui regulamentu normativu despre sfer'a de competintia a celoru trei senate consistoriale, s'a ivitu in sinulu Consistoriulu arch. mai de multe ori unele dubietáti si mai cu séma in privinti'a aceluor afaceri, cari suntu de natura mista si cá atari dupa statut. org. apartienu la sfer'a de competintia a unu'a si celuilaltu senatu; —

Considerandu, ca si pána acum unele obiecte de mai mare insemnata-te, — de-si acelea dupa natur'a loru s'au tienutu de competintia unu'a séu celuilaltu senatu, s'au pertractatu si decisu in Consistoriulu plenariu, fia pentru importantia cea mare, séu in urm'a unoru concluse specialu ale Veneratulu sinodu arch.; —

Considerandu ca insusi natur'a lucrulu si interesele cele adeverate

ale archidiecesei inca aducu cu sine, cá ori ce obiectu, séu afacere de mai mare insemnata-te sa se pertracteze si decida in Consistoriulu plenariu; —

Din aceste consideratiuni se face urmatórea

Propunere:

Venerabilulu sinodu sa binevoiesca a decida:

I) Ca pre lánge obiectele insirate in §§ 119 si 140 stat. org. — apoi conferirea stipendiulu, — aprobarea profesoriloru dela institutu ped. teol. din Sabiu, si staverirea modalitá-tiei in privinti'a esecutárei principiulu de reciprocitate la infintiarea si sustinerea de scoli miste cu caracteru confesionalu, — mai au a se pertractá si decida in Consistoriulu plenariu urmatórele obiecte:

1) Aprobarea protopresbiteriloru;

2) Impartirea ajutoriulu imperatescu si a celulu din fondulu de 30 mii, despre care impartire consistoriulu arch. va avé a relatiuná totu-déun'a sinodulu arch. pre lánge acuderea unu conspectu alu celoru considerati;

3) Ori ce vendiare séu cumperare de realitáti, un'a si alt'a cu putere deobligatória, numai dupa urmat'a aprobare din partea sinodulu arch. asemenea si cumperarea de harthii de pretiu.

II) Afara de obiectele premise, ii sta presidiulu in dreptu, a relegá la plenum si alte obiecte mai momentuóse, standu totu-déun'a in atari casuri asemenea si Consistoriulu arch. in dreptu a se demite in meritulu lucrulu, séu a relegá resolvirea la competintia respectivulu senatu de resortu. Propunetoriulu si reserva dreptulu de a motivá propunerea sea la tempulu cându se va pune la ordinea dilei spre desbatere.

Propunerea se transpune la comisiunea pentru propuneri.

Punendu-se apoi la ordinea dilei raportulu comisiunei verificátorie reportorulu I. Bojitia propune sa se verifice nou alesii deputatii clericali: Moise Lazaru in cerculu electoralu XVIII si I. Comsi'a in cerculu elect. XII. Deputatii amintiti se verifica.

Urméza comisiunea petitiunaria. Raportorulu I. Bogitia relateza, ca comisiunea propune:

a) cu privire la petitiunea preotulu I. Isaila, care cere o remuneratiune pentru servitiulu seu cá catechetu alu tineriloru gr. or. dela gimnasiulu gr. cat. din Blasiu, — din consideratiune, ca unu atare servitiu nu se póte pretinde gratis; — cá rogarea acelu'a sa se transpuna la Ven. Consistoriu arch. si sa se dee respectivulu o remuneratiune anuale de 50 fl. din fondurile disponibile ale archidiecesei.

Dep. E. Macelariu spriginesce propunerea comisiunii cu adausulu, cá designarea sumei sa se lase in voi'a Consistoriulu arch.

Dep. Gactanu in meritulu spriginesce propunerea comisiunii, in forma inse densulu e de parere sa se dee comisiunei financiale.

D. Hanni'a e de parere, ca întâiu trebuie sa se decida ca da-se respectivulu remuneratiune si cátu si apoi comisiunea financ. va vedé, ca de unde sa se dee cuantulu votatu de sinodu.

D. Boiu admonéza, cá sa nu se faca casu de precedentia, si sa se transpuna petitiunea la Consistoriu, care

dupa chibzuiala va conferi ajutoriulu din fondulu invetiatoriloru.

D. Pop'a designéza cuantulu remuneratiunei cu 100 fl. v. a.

Dep. Popescu e de parere, cá sa se dee respectivulu remuneratiunea sub titulu de preotu si nu din fondulu invetiatoriloru, dintr'altele spriginesce propunerea comisiunii.

D. Patiti'a spriginindu propunerea comisiunii relevéza necesitatea, de a se face unu conspectu despre catechetii dela tóte gimnasiile spre orientare.

Votându-se asupr'a propuneriloru se primesce propunerea comisiunii cu aditamentulu propus de Macelariu.

Petitiunea preotulu N. Lazaru catechetu la gimnasiulu ev. lut. din Sebesiu pentru o remuneratiune de 20 fl. se transpune Consistoriulu spre considerare fára de a se numi sum'a.

Suplic'a oficialiloru din cancelaria arch. a archivarulu Moise Tom'a si I. Reu pentru urcarea lefei loru se dá la presidiulu, pentru a li satisfice dorintia din prisosintia pausialeloru cancelariei.

Cele-lalte suplice cáte se presentara, se recomanda Consistoriulu, spre a se luá in consideratiune drépta.

Dupa resolverea petitiuniloru, cari tóte s'au consideratu, intru cátu adeca, s'au potutu considerá, — urméza la ordinea dilei raportulu comisiunei pentru arondarea protopopiatelor.

Reportorulu Patiti'a — dupa deschiderea siedintiei care fu suspinse pre 10 minute la propunerea dep. Pred'a, — desfasiura mai intaiu motivele, pentru cari protopopiatulu Lup-siei ce vine mai întâiu la discussiune trebuie a se arondá. Contr'a acestei arondári au reclamatu vr'o 20 comune print'unu protestu. Comisiunea moti-vandu cu destule argumente e pentru arondarea protopresbiteratulu in cestiune.

Archim. Popé'a arata, ca Consistoriulu a trebuitu sa lase acest'a cauza in suspensio, pentru ca nu e competentu, deórece protestulu este indreptatu deadreptulu contr'a decisiunei sinodali, prin urmare Sinodulu are sa decida.

La cererea dep. Bolog'a raportorulu cetesce actulu, numesce comunele protestátorie, si dovedesce, ca tóte impregiurárele topografice, comerciali reclama acésta arondare, protestulu e eflusulu numai a unoru tendintie particularistice, cari déca s'aru admite aru puté face ilusoria arondarea.

Hanni'a pune unu mare pondu pre protestele aduse, trebuie a se considerá dorintiele poporulu, densulu necunoscendu impregiurárele e de parere: Sinodulu sa insarcineze pre Consistoriu, cá acest'a sa esmita unu comisariu, care sa studieze situatiunea, si déca va aflá intemeiata arondarea, sa se efeptuésca conformu legei.

Pred'a argumentéza, ca in meritulu arondári nu mai incape nici o indoicla, numai in respectulu esecutárei se potu escá pareri — altmintrenea discutandu iéra in meritulu amu veni in conflictu cu actele legali premergátorie, dreptu aceea propune, cá comunele sa se indrepte la conclusulu sinodalu din 1874 intratu dejá in putere de lege, iéra Consistoriulu sa duca in deplinire arondarea.

Rosiescu spriginesce propunerea lui Hanni'a din motivele ce le-a adusu acest'a. Piso e pentru arondare, inse

sa nu prea grabimu. Mai vorbescu Macelariu si Patiti'a, celu dintáiu argumentéza, ca conclusele sinodali se potu alterá prin sinodu, déca impregiurárele pretindu acést'a.

Gactanu apera propunerea comisiunei dovedindu chiaru din reclamele comunelor, ca e necesaria arondarea, — iéra Diamandi Manole cere sa se esmita doi comisari fiindu cestiunea delicata, pentru a se eruá, déca suntu adeverate séu nu gravaminele comunelor ce au protestatu.

D. Moldovanu dá unu esposeu topografica din care se vede, ca sistarea ppiatulu, resp. arondarea este reclamata de impregiurárele locale; deci e pentru propunerea comisiunii.

Presidiulu e pentru cercetare si urmandu acést'a sa se refereze la altu sinodu despre starea adevrata a lucrulu.

In fine urmandu votarea se primesce propunerea comisiunei pentru arondarea ppiatelor si cu acést'a siedinti'a de astadi a sinodulu fiindu tempulu inaintatu se termina.

Siedinti'a V.

(din 25 Aprile.)

Dupa ce se deschide siedinti'a, se autentica protocolulu siedintiei de Mercuri si se anucie esibitele intrate, din partea presidiulu urméza la ordinea dilei continuarea discussiunei asupr'a arondári protopopiatelor.

Comisiunea prin raportorulu seu Patiti'a comunica, ca protopopulu Ternavei de susu Almasianu cere sa fia denumitu la Mediasiu si sa i se desfiintieze tractulu seu; comisiunea propune: sa se indrepte petentele cu rogarea sea la Consistoriu.

D. Hanni'a cere sa se resolveze, déca se desfiintieza séu nu tractulu in cestiune, in cátu pentru stramutarea petentelu la Mediasu, acést'a sa se relega la Consistoriulu arch.

D. Boiu spriginindu propunerea comisiunei e de parere, ca déca alegerea ppresb. Almasianu la Mediasiu, aru succese, tractulu Ternavei se desfiintieza, déca nu, ppiatulu remane in statu quo.

Schianu spriginesce propunerea comisiunei, deputatulu Siantru inse o combate din motivulu, ca de vreme ce ppiatulu in cestiune apare cá o insula si impedece o administratiune buna, asiá este cu cale, cá sa se satisfaca cererea petentelu chiaru in interesulu administratiunei.

Borcea sustiene, ca nu se póte primi conditiunea, care ni o pune respectivulu ppopu, de a fi denumitu, fiindu acést'a contr'a statutulu organicu, dreptu acea rogarea lui sa se transpuna la Consistoriu spre a se decida asupr'a ei in sensulu statutulu org. si alu dispositiuniloru sinodali.

Mai pledéza Piso pentru, iéra Macelariu contr'a propunerei comisiunei si punendu-se la votu se primesce propunerea comisiunei cu aditamentulu dep. Borci'a.

Reportorulu comisiunei Patiti'a impartasiesce ca contr'a arondári protopopiatulu Sabiulu I si II s'au substernutu unu recursu, pentru a nu se efeptu arondarea, pána cându actualii ppopi I. Hanni'a si I. Popescu suntu in viétia, ci a remané conformu concluselor sinodali in statulu de adi. Comisiunea propune sa nu se dea locu recursulu si sa se efeptuésca aronda-

rea conformu dispozițiilor Consistoriului.

Punându-se recursul la ordinea dilei se deschide o dezbateră de principiu asupra cestiunii, ca învôlva arondarea propusă a numitelor ppiate desființarea lor făptea s'eu se face numai o schimbare care nu alterează de loc ppiatele în fundamentele sele.

Macelariu, care deschide dezbateră această interesantă și animată, susține, ca prin arondarea acestor ppiate, după cum vrea să o execute Consistoriul, se vatăma drepturile castigate, li se rapese respectivilor unu drept acuratu; după cum se vede din raport, comisiunea cere nu arondarea, ci desființarea ppiatelor, ceea ce este contră concluderilor sinodali, deci oratorului doarece, că ppiatele să remana intacte.

Borcia replica antevorbitorului, ca în casul subversant nu e desființare, ci o simplă arondare, că și la alte ppiate. Numirile istorice ale ppiatelor în cestiune sunt: tractul Salistei și alu Resinarilor, cum a fostu d. e. și episcopii la Resinari. Acum deca se stramută resiedinții a popului dela Sabiiu la Salisce, care opidu este centrul, în care gravitează viața acestui ppiatu, nu se face altă de câtu se ține contu de interesele administratiunii, fără că prin această să se altereze ppiatul, precum nu s'au alterat nici episcopii schimbându-se resiedinții dela Resinari la Sabiiu. Oratorului arată, ca chiar după conclusele sinodali arondarea în modulu acestă, este reclamată de interesele administratiunii; deci spriginesce propunerea comisiunii.

Strevoiu: Ori-ce institutiune numai asiă pôte prinde radacini în popor, deca nu se facu schimbări dese. Poporul vedindu dese schimbări va deveni schimbătos și siuvaitoriu, se va vatăma în sentiulu seu de legalitate, pentru ca și poporul cunósce sensulu unei institutiuni. Acestă este principiulu oratoriului, deci după aceste intrăba densulu: Este propunerea comisiunii mai corespundetoria concluderilor sinodali s'eu bá? Concludulu de sub nr. 27 întielege sub arondare rumperea numai a câtoru-va comune, rumpându-se mai multe atunci se provóca o desființare; din aceste consideratiuni oratorului susține propunerea lui Macelariu.

Preda arată cu conclusele sínódelor în mâna, ca arondarea în cestiune nu învôlva de loc desființarea, pentru ca aice e numai o schimbare locale, dară elementele constitutive ale ppiatelor: sínódele etc. — remanu totu acelea, singura numirea se schimbă; dară schimbarea această e cu totul neesentiale și de aceea recomandă propunerea comisiunii.

Dr. Petcu desvôlta în pledarea sea, contră comisiunii, ca arondarea aici nu e mai multă arondare ci desființare, după cum a aretat și deput. Macelariu, a cărui propunere o și primesce oratorului în urma.

Piso propune, că protopopiatele să se arondeze, dară pâna ce sunt actualii ppi in viétia să resiedeze în Sabiiu.

Bologă se provóca la sensulu singheliilor s'eu alu gramatelor, voindu sa arete, ca prin desființarea ppiatelor în cestiune să ia respectivilor ppi actuali drepturile castigate prin acele gramate, în cari sunt induse tóte comunele ppiatului. Cum-ca aceste ppiate nu se arondează, ci se desființază, oratorului citéza unele pasuri din conclusele sínódelui dela 1873 și dovedesce, ca după cum sta raportulu numericu alu acestor ppiate arondate de Consistoriu, se vatăma interesele ppiilor actuali și ppiatele sunt alterate, dreptu acea e pentru propunerea, sa remana ppiatele intacte.

Gaetanu dice, ca se ataca propunerea comisiunii din mai multe privintie; neesistintia ppiatului Salisce aru fi unu caracteristicu alu desfiin-

tiarei. Acestă întrebare inse e rezolvita deodata cu primirea proiectului de arondare, deci astadi nu mai pôte încapă discussiune în respectulu acestă. Incátu e pentru desființare, nu este adevératu, ca ppiatele în cestiune s'au alteratu de totu, pentru ca majoritatea a remasu la trunchiu, elementele constitutive sunt totu acelea, cu o diferintia mica numai, care o vedemu și la alte ppiate arondate, fără că să se póta dice despre aceste ca s'au desființatu. Mai departe nu s'au scurtatu nimenea în drepturile sele, după cum se susține din mai multe părți, dreptu acea se recomandă propunerea comisiunii.

Schianu, din motivele aduse și la discussiunea asupra protop. Ternavei de susu, susține și aici, ca este o desființare la medilocu și nu o arondare, dreptu acea nu pôte să accepte propunerea comisiunii, ci se alatura la propunerea lui Macelariu.

Cristea reflectandu la gramatele, din cari d. Bologă a derivatu dreptulu de a nu se aronda, respective desființia ppiatele, — observa, ca deca ne-amu luá după singhelii, apoi putemu dice ca după logică această nici unu ppiatu nu rămâne în statulu reclamatu de gramata, pentru ca fia-care ppiatu au perdutu din comunele sele insirate în gramatá sea mai multe s'eu mai putiene. Incátu e pentru meritulu discussiunii, ca subverséza aici o arondare în sensulu genuinu, s'eu o desființare, trebuie sa marturisésca ca aici nu e vorbă de desființare, după cum susțienii unii. Aici e o arondare că ori unde, și deca ne-amu impedecá de tóte veleitățile amu trebui sa sistămu arondarea — dreptu acea oratorului recomandă propunerea comisiunii.

D. Manole explica ce va sa dica cuventulu arondare. Acestu cuventu deriva din limbă franceza, semnifica, ca se rotundiesce ce-va, dară nu se alteréza, nu se face o schimbare esentiale, precum vedemu, ca se face cu ppiatele în cestiune; dreptu acea susține propunerea lui Macelariu.

Mihaltianu arată, ca mai tóte protopopiatele afara de alu Zarandului, au suferitu o stirbire mai mare s'eu mai mica, de aci inse nu urméza, ca acelea s'au alteratu. Oratorului recomandă propunerea comisiunii.

Se cere încheierea dezbaterii, dară neprimindu-se se deschide discussiunea de nou asupra acestui objectu, care a lunecatu de pre terenulu de principiu pre ghiati personalităților.

Serv. Popoviciu espune motivele ce-lu îndemna a se abate dela propunerea comisiunii. Oratorului, din consideratiunile relevate pâna aci și de alti oratori ce pledara pentru susținerea intactă a ppiatelor în cestiune, se alatura la propunerea lui Macelariu.

Arch. Popéa marturesce, ca n'a avutu de gandu sa ia cuventulu, dară vedindu ca discussiunea ia dimensiuni mari se afla indemnata a-si esprime convingerea sea în causă din discussiune. Aici este vorbă de arondarea ppiatelor, nu de a protopresbiterilor, prin urmare o cauza obiectiva. Deca se susține din mai multe părți, ca prin arondare aceste ppiate se desființază, apoi oratorului trebuie sa dica ca nu este adevératu, pentru ca respectivele ppiate nu se desființază. Cuventulu desființare semnifica atátu câtu distrugere, d. e. deca se va luá din casă, unde suntemu adunati, caramidele, scandurile, cu unu cuventu tóte părțile constitutive, atunci, ea se desființază. — Dară la ppiatele cestiunate nu se intempla această, părțile lor constitutive cu putiena schimbare remanu totu unu întregu, că și mai nainte, ele nu se distrugu prin arondare. Óre deca se taie dela unu arbore unulu s'eu doi rami, încéta elu de a mai fi arbore? Credemu ca nu — S'eu deca se taie dintr'unu vestimentu o bucatica și se carpesce iera

cu unu petecu de asemene natura, óre se alteréza vestimentulu? Nu de loc. Dreptu acea oratorului în interesulu causei partinesce propunerea comisiunii.

Se cere încheierea dezbaterii care se primesce.

Dep. Branu de Lemeny replica dep. Popéa, ca în casulu concretu de fatia, arondămu pre protopresbiteri, pentru ca se muta resiedinții, se schimbă numirea și se taie protopopiatulu preste medilocu rumpendu-se mai multe comune, — dreptu acea din aceste motive precum și din textulu legii insusi deriva necesitatea, că să se lase aceste ppiate intacte — se alipesce lângă propunerea lui Macelariu.

În urma mai pledéza Macelariu pentru propunerea sea, referintele Patiti pentru a comisiunii. Se pune la votu nominalu propunerea lui Macelariu, și se respinge cu 22 contră 18 voturi.

Piso cere votare asupra propunerii sele, pre care o țiene de o propunere de sine statatória. Propunerea sea, ca ppiatele Sabiiului I și II se arondează, inse actualii protopresbiteri remanu cu resiedinții în Sabiiu, se primesce.

Vineri în 25 Aprile s'a continuatu și terminatu referatul comisiunii arondării protopresbiteratelor. Picanta fu observarea dep. Branu de Lemeny la reclamatiunea mai multor comune din Branu, cari dorescu că numirea protopresbiteratului lor sa fia cea de pâna acum: *ca între reclamanti sunt criminalisti*.

În siedinții de eri s'a alesu Par. Protosincelu Dr. Ilarionu Puscariu asesoru onorariu în Consistoriulu bisericescu. Mai pre largu cu alta ocaziune.

Cătra p. t. membri ai partidelor romane din Transilvania.

Sunt numerose ocaziunile, unde fiii mai destinsi, energiosi, luminati și devotati ai cutarui popor potu dá probe stralucite despre grigiă de interesele acestuia, despre abnegatiunea-și eroica și zelulu lor sinceru natiunalu și patrioticu; inse dóra nici odata mai stralucite, decâtu cu ocaziunea alegerilor dietali în cutare statu constitutionale. Alegerea de deputati pentru dietă țierei e pétră din capulu unghiului a constitutiunii și constitutionalismului unui statu. Acestu dreptu cetățienescu, pre câtu de frumosu, pre atátu și neprețuibile, cuprinde în sine, că o adevérata picșide a Pandorei, posibilitatea tuturor bunătăților politico-sociali, întielesuali și materiali pentru țiera și popor, deca acele prin indiferentismu, imparechiări, abuzuri și alte asemeni, nu le vomu lasá sa ne scape din mâni.

În patriă noastră, precum se scie, preste siepte-optu septamâni inca voru fi alegeri dietali, și óre care patriotu adevératu, care fu credinciosu alu natiunii sele sa nu se intereseze de ele și sa nu fia ingrigiatu de decurgerea și modulu reusitei lor? Prin ele se voru decide mare parte destinele țierei noastre și în acestă ale natiunii rom. pre unu lustru de ani în înainte; de unde e invederata necesitatea imperativa, de a ne suflcă de cu bunu tempu spre a ne defige fatia cu cestiunatele alegeri un'a ținuta barbatésca, nu numai corespundetoria adevératelor interese ale poporului, ai cărui fi ne mandrimu a fi, ci și demna de însemnatatea natiunii rom. în această patria.

Din asemeni consideranti emisese subscrișii cunoscutulu lor *apelu fratiescu* pentru ținerea unei conferintie rom. transilvane înainte de desu memoratele alegeri dietali; care apelu de mai tóta inteligintia noastră fiindu fostu apretiuitu după intentiunea lui sincera rom. în urmare pentru stabilirea locului unde? a tempului cându?

a persónei, au persónelor prin cari? și mai alesu a modalității, după care sa fia conchiamata conferintia? la dorintie mai multelaturali, se ținú în 11 Aprile a. c. la Albă-Iuliă o *consultatiune prealabile* de mai multi barbati rom. fruntasi. Acestia, după seriose dezbateri, în contielegere fratiesca statorira. că „membrii partidelor rom. din Transilvania sa se convoce la o conferintia gener. în Sabiiu, spre a se pronunția asupra ținutei politice a românilor fatia cu alegerile dietali“, *convocarea propria* a conferintiei, cum și *defigerea dilei* într'unu terminu anumitu, că adeca între conferintia și alegerile dietali sa remana unu intervalu de 30—40 dile, incredintandu-o subsemnatulu clubu; mai adaugendu și acea, că „câtra présantiele lor p. p. metropoliti de Blasiu și Sabiiu, că capi bisericesci ai românilor, clubulu sa indrepte dorintie minte o rogare, că effuintia dorintiei noastre a tuturor, precum că Escelintiele sele asemenea sa nu pregete a participá la conferintia“

Conformu acestei înscarinări, după ce actulu alegerilor dietali se pronunție între 1—15 Iuliu st. n. subscrișii grabescu a conchiamá pre p. t. membri ai partidelor rom. din Transilvania la o conferintia gener. ținenda în Sabiiu la 23 Maiu st. n. a. c. spre a ne pronunția asupra atitudinii politice a românilor ardeleni fatia cu alegerile dietali.

Fia-ni iertatu, fatia de supremă însemnatate a causei, a dá espresiune firmei sverantie, ca barbati nostri întieleginti și maturi din tóte unghiurile belei Transilvanie nu voru crutiá tempu spese, nici ostenele, spre a concure cu luminile lor la fericitá deslegare a cestiunii. Mamă noastră iubită, dară multu cercată, natiunea, cere în stremtorarea sea concursulu tuturor fiiloru sei buni și fideli. Faca ceriulu, că la intentiunată conferintia, sa se afle într'ună lamură natiunii și întielegintiei noastre ardeleni și sa dea toti mâna cu mâna cei cu anima româna! În unire sta poterea. Faca ceriulu, că oftatá conferintia gener. sa ni aduca pre ranele aniloru din urma acelu remediulu, *balsamulu unirei*, cu care santă cauza a natiunii rom. va fi de diumetate castigată!

Din siedinții comitetului „clubulu membriloru rom. ai comitetului comit. Cosiocnei.“

Clusiu 27 Aprile 1875.

Presied. club. Alesandru Lazaru, vice-presied. Dr. Greg. Silasi, cassariu Greg. Chifă, notariu Vict. Russu, membrii: Gav. Popu, Vas. Rosiescu, Laz. Baldi, Ioane Petranu.

Revistă diaristică.

„Vocea Covurluiului“ ocupandu-se de politică guvernului nostru dice următoarele:

„Noulu ministeriu ungurescu, a cărui capu realu e dlu Tisza, aspira la vacantele ce o sa-i dea finea sesiunii și apropierea nóvelor alegeri. Eră tempu, căci magiarismulu accentuatu a dlui Tisza, cu tóte ca-i aduce aplause frenetice din partea majorității fusioniste, aru putea sa-lu incurce cu cele-lalte natiunalități a regimului și chiaru cu Austriă cislaitana.“

Dlu Tisza a cutediatu sa pronunție, chiaru în parlamentu, în fatia reprezentantiloru natiunalităților serba, ruténa, româna și sasa, cari forméza marea majoritate a populatiunii regatului stului Stefanu, marele cuventu: Ungariă trebuie sa fia unu statu natiunalu, ceea ce va sa dica unu statu magiaru. Colegulu seu dela lucrările publice a facutu unu comentariu elocuentu acestei tese; elu a sumatu pre toti functiunarii departamentului seu, pre toti impiegatii drumuriloru de feru, a procurá iu terminu de 6 luni proba ca sciu limbă magiara.

Acésta otarire ecuivaléza cu o proscriptiune a tuturor functiunari-

loru capabili, cari, cá si toti industriali si comerciantii, suntu de origine germana. Naturalmente diariile din Vien'a striga la tirania: la care pres'a ungrésca respunde cerendu interdicerea loru in Ungari'a. Mesur'a dlui Pechy va provocá crudimi in Austri'a. Directorii drumurilor de feru austriace au decisu la rendulu loru de a cere escluderea drumurilor de feru ungresci din uniunea drumurilor de feru austro-germane. Deputatii sasi, románi si croati din diet'a din Pest'a si propunu din parte-le de a interpelá pre ministeriu in privint'a acést'a. Ei voru cere la rendulu loru cá, in administratiunile Croatiei, toti magiarii sa fia esclusi, déca nu voru vorbí limb'a croata.

Patriotismulu exclusivu a stángei magiare ce a ajunsu la putere este dara o mare gresiéla politica, cándu chiaru n'aru fi decátu unu calculu electoralu. Partidulu conservatoriu se va dá negresitu in partea natiunalitatiloru oprimate, organulu capulu seu, contele Sennyey, combate pre fatia politic'a ingusta si dominatórie a partidulu liberalu magiaru.*

Camer'a deputatiloru din Pest'a, se scrie la „Republique française“, a fostu la 13 Aprile teatrulu unei scene destulu de violenta si care este simptom'a unei situatiuni prea incurcata in Ungari'a. Se discutá o subventiune extraordinaria de 300,000 florini ce trebuiá sa se atribue din fondurile statului, teatrulu nationalu, adeca teatrulu magiaru.

Aici urméza unu estrasu scurtu din cuventarea lui *Milefici* si a lui *Politu* dupa care dis'a fóia franceza continua :

„La aceste cuvinte ale dlui Tisza, unu tumultu indescriptibile isbucni in adunare, aplausele si vivaturile (éljen) tribunelor se amestecara cu acelea ale reprezentantiloru. De alta parte, deputatii serbi, croati, románi si sasi se sculara si parasira sala. In zadaru presedintele Ghyczy suná clopotielulu, tumultulu nu potea sa se termine, si cándu se mai calma putienu, trebui sa se radice siedint'a. Naturalmente, diarele magiare canta osanele dlui Tisza.

Cu tóte acestea partidulu baronului Sennyey nu este de locu satisfacutu de acést'a scena si prevede cu dreptate funestele consecintie in provinciile nemagiare ale coróniei santului Stefanu.

Trebuie sa observámu ca asertiunile dlui Tisza in materi'a statistica suntu prea cuteditórie. Dupa recensimentulu oficialu magiarii nu suntu decátu in numeru de 5,538,000 contr'a a 4,874,000 slavi, 3,484,000 románi si 1,700,000 germani, in totalu 10,058,000 nemagiaru. Inse, aceste cifre oficiale au fostu grupate de cátra functionarii guvernului interesatu a sporí totalulu magiariiloru in daun'a celoru-a-lalte natiunalitati; persónele autorizate credu ca totalulu nemagiariloru este si mai considerabilu, si déca se pune lângá aceste cifre faptulu, ca guvernulu nu face nimic pentru instructiunea publica, cultulu si fericirea acestoru natiunalitati cari trebuie sa subvie cu propriile loru medii, la tóte trebuintiele loru, se va intielege, lesne mani'a ce trebuie ele sa simta vediendu-se victimele unei rase mai putienu numerosa si care, departe de a cresce, din contra scade fára incetare.

Guvernulu ungrescu, posedandu o majoritate in parlamentu in urm'a fusiunei vechiului centru stangu cu partidulu baronului Deak, se pare dispusu a se aretá riguros cátra natiunalitatile rivale. Se anuncia ca Matica (societate literara si pedagogica) serba din Turocz-Szent-Martin a fostu suprimata de autoritati si hartiile sele sequestrate. Tóte acestea potu sa devina mai seriose de cum se crede, si póte sa supravina in valea Danubiului evenimente grave, cari aru avea o

mare influentia asup'rá linistei generale a Europei.

✕ Noutátile din Aten'a facu sa se presimta evenimente grave in regatulu grecu. Diariile opostiunei facu pre fatia apelu la resistentia si la refusarea impositelor votate de majoritate. De alta parte regele este pusu directu in cauza ca n'a congediatu ministeriulu seu; cu tóte aceste e siguru ca minoritatea, divisata in fractiuni rivale, aru fi fostu incapabila de a formá o administratiune care sa fi avutu siansa de a traí. Regele Georgiu se afla dara intr'o positiune superaciósa in tóte privintiele.

Romania.

De curiositate comunicámu, dupa „Curierulu de Iasi“ urmatórele date; care voru interesá cu deosebire pre acei cetitori ai nostri cari se intereseza a scím cum se serbéza pascile in Romania :

In sér'a de Vinerea mare, la órele 7 1/2, I. S. domnitoriulu, insotitu de cas'a sea civila si militaria, escortatu de escadronulu de gendarmi, a mersu la sánt'a metropolie, unde a asistatu la serviciulu bisericescu, celebratu de cátra Inaltu Preasfint'a Sea metropolitulu primatu, incungiuratu de inaltulu cleru. La acést'a ceremonia erau fatia d-nii ministri; delegatiuni ale inaltelor curti de casatiune si de compturi, ale curtilor si tribunaleloru, d. primariu alu capitalei; inalti functionari ai statului si d-nii oficeri superiori din garnizóna.

M. S. domnitoriulu cu In. P. S. S. metropolitulu primatu, inaltulu cleru si d-nii presenti au ocolitu cu sántulu epitrafu si intorcându-se apoi in biserica au asistatu la seversirea oficiulu divinu.

↳ Sambata, 12 Aprile curentu, Inaltimea sea Dómn'a, insotita de dóm'n'a Sea de onóre, a asistatu, la órele 9 de diminetá, la sfánt'a liturgie, in biserica Dómn'a-Balasi'a.

In Sambet'a pasciloru la 12 óre nóptea, Inaltimea Sea Domnitoriulu, urmatu de cas'a sea civila si militaria, si escortatu de unu plutonu de militieni calari si de unu plutonu de gendarmi, a mersu spre a asistá la „sfánt'a inviere“, ce, cu solemnitate traditiionala, s'a serbatu la sfánt'a metropolia, fatia fiindu d-nii ministri; notabilitatile magistraturei si ale administratiunei, d. primaru alu capitalei si d-nii oficeri superiori cari nu se aflau in frontu.

In curtea metropoliei erau insiruite detasiamente din tóte corpurile garnizonei.

Inaltu P. S. S. metropolitulu primatu, inconjuratu de inaltulu cleru, a slujitu sfánt'a liturgie si cándu esclama „Christosu a inviatu“, corulu a intonat unu imnu si 101 tunuri de pre „dealulu Spirei“ au anuntiatu capitalei acestu momentu solemn.

Mari'a Sea, dupa acést'a a luat in mána sfánt'a cruce, inaintea cárei'a s'au inchinatu toti asistentii si dupa vechiulu usu, s'a scrisu evangeli'a sfántului Ioanu, care, in urma a fostu semnata de Prea Inaltulu Nostru domnu si investita cu sigiliulu statului.

La esirea din biserica, I. S. domnitoriulu, trecându pre dinaintea detasiamentelor garnizonei, le-a adresatu obicinuit'a urare de „Christosu a inviatu“, la care trupele au respunsu prin aclamatiuni entusiaste.

Mari'a Sea s'a intorsu apoi pre la órele 2, la palatu; vizitarea obicinuita a casarmelor neputendu-se face din caus'a tempului fórté ploiosu.

↳ Luni, 14 Aprile curentu, la 9 1/2 óre diminetá, M. M. L. L. domnulu si dóm'n'a au asistatu la sánt'a liturgie slujita la biserica negutietiloru.

Mariile loru au fostu intempinate

la intrare de d-nii epitropi ai acestui sfántu lacasiu.

↳ Marti, 15 Aprile curentu, Mari'a Sea domnitoriulu a binevoitu a intruni la dejunu pre domnu generalu de divisiune I. E. Florescu, ministrulu de resbelu; d-nii generali Radovici si Zefcari; d-nii prefectu si directoru alu politiei capitalei; d-nu locotenentu-colonelu Gr. Polizu, comandantulu regimentulu 3 de calarasi; d. locotenentu-colonelu I. Algiu, comandantulu pietiei precum si d-nii ofitieri ai escadronului de gendarmi si plutonulu de militieni calari, cari au formatu escort'a Mariei Sele in nóptea de pasci, comandatu de locotenentulu I. Izvoranu si compusu din: sergentu maioru G. Nestoru; sergentii: A. Lahovari si Pitesteanu; soldatii militieni: C. Izvoranu, D. V. Polizu-Micsiunesti, I. I. Polizu-Micsiunesti, D. Moruzi, C. Sutiú, C. Balaceanu, D. Manu, A. Giani, M. Schin'a, Dumitrescu, Ghebauer, Hagi Tudurachi, A. Lensiu, C. Arghiropolu si Bozianu.

I. S. Domnitoriulu, care purtá uniform'a de calarasi, luándu paharulu a radicatu, la sfersitul dejunului, urmatoriulu toastu:

„Este acél'a-si unoru de a fi soldatu séu generalu, fiindu ca fia-care ostasiu este aparatoriulu tiei, gat'a a luptá si muri pentru patri'a sea.

Prin urmare trebuie sa fia mandrie pentru totu românulu de a face parte din armata Védú cu cea mai mare multamire ca acestu sentimentu petrunde astadi tinerimea nóstra. Inceputulu este bunu, nu me indoiescu ca elu va gasi unu resunetu in tóte districtele si atunci tier'a póte asteptá in linisce ór'a de pericolu si eu voi strigá cu incredere:

„Traiésca Romania, tare de a pururea!“

La aceste cuvinte, cari au fostu salutate cu urarile cele mai entusiaste ale asistentiloru, d. generalu Florescu a respunsu:

Sa traiésca M. S. Domnitoriulu!
Sa traiésca M. S. Dómn'a!

Articululu de lege XXXV. din an. 1874

CAPU XIII.

Manipulatiunea.

§ 133. Notariulu publ. e indetoratu, incátu legea n'aru dispune altmintea, a pastrá originalele taturoru documintelor publice facute de densulu.

Cándu la facerea cutáruí documentu iau parte doi notari, acél'a pastréza originalulu, care au fostu insarcinatu cu compunerea lui.

§ 134. Actele, cari notariulu le au compusu cá insarcinatu judecatoriei, se dau in originalu judecatoriei.

Déca intr'o afacere, ce notariulu o implinesce cá comisariu alu judecatoriei, se compune vre-unu documentu notariale, acést'a notariulu o amintesce séu in procesulu verbale ce s'a luat despre afacere, séu in reportulu ce are sa faca judecatoriei, inse documentulu are sa-lu manipuleze cá oricare altu documentu notariale.

§ 135. Originalulu documintelor publice notariulu publicu numai in casurile stabilite prin lege, séu la demandatiunea judecatoriei lu póte estradá. Totu odata este datoriu a luá copi'a acélui'a inainte de estradare, in acést'a a insemná fidelu tóte notitiile marginale, corectiunea si schimbarea (modificarea) ce se afla in originalu; in urma copi'a acést'a a o subscrie cu mân'a sea propria, a o provedé cu sigilulu seu oficialu si a o autenticá prin presedintele tribunalului, iéra acolo unde nu este tribunalu, prin judele cercului. Acést'a copia suplinesce originalulu pána la retramiterea acestui'a, facendu-se exceptiune numai pentru copi'a testamentulu mentiunatu in §. 84.

§ 136. Notariulu p. este datoriu a-si tiené scriptele in ordine, a le pune in fasciculi facuti dupa anu si numeru, si a le

pastrá in locu siguru in locuint'a ori in cancelari'a sea.

Pre partea din afara a fasciculiilor este a se insemná anulu si numerulu, si déca volumulu scriptelor recere a se face mai multi fasciculi, — numerulu primu si ultimulu alu documintelor publice dintr'ensulu.

Scriptele ce notariulu le-a facutu din insarcinarea judecatoriei, déca ele remanu la notariulu p. suntu a se manipulá totu in asemenea ordine, dara deosebite de cátra documintele publice.

§ 137. De pre documentele publice se potu estradá espeditiuni autentice, copie autentice, autenticate ori simple. Acést'a calitate este a se insemná pre actu.

Estradarea acestora de regula este detorint'a acélui notariu publicu, care pastréza originalulu. Exceptiunile suntu stabilite in lege.

§ 138. Espeditiuni autentice numai acelor'a, si in atátea esemplarie se potu estradá, pentru cari si in câte esemplarie acést'a s'a concesu in documentu. Déca documentulu in acést'a privintia nu cuprinde in sine nimic'a, fia-care parte póte pretinde câte o espeditiune autentica.

La finea documentulu, séu pre cóla acusa este a se insemná totu-déun'a, cui si cándu s'a estradatu espeditiunea autentica.

§ 139. Espeditiunea autentica trebuie sa consune din cuventu in cuventu cu originalulu. Regulele §-loru 64 si 65, suntu a se aplicá si aici, totusi cu acea diferentia, cumca corectiunea, suplementulu si schimbările facute in originalu pre lângá observarea formalitatiloru prescrie, este a se serie la acelu locu, unde apartiene, dara fára cá acést'a sa se amintesca deosebi.

In testulu espeditiunei sa se cuprinda plenipotentiele si cele-lalte acuse ale documentulu astfelu, ca clausul'a de autentificare sa aiba putere si pentru acuse. Despre acést'a inse sa se faca amintire in clausul'a de autentificare.

La dorint'a pártiloru se potu eliminá din espeditiune acusele; eliminarea inse, sa se amintesca in clausul'a de autentificare; dara pre bas'a unei espeditiuni, cá si acést'a executiunea nu se póte ordiná.

§ 140. Autenticarea espeditiunei se face astfelu, cá notariulu publicu la finea espeditiunei consuna cu originalulu pastratu la notariulu publicu; mai departe ca pentru cine, unde si cándu s'a estradatu. Acést'a clausula notariulu o subscrie cu mân'a propria si o provede cu sigilulu oficialu.

§ 141. Espeditiunea autentica estradata dupa formele legale posedé egala autenticitate cu documentulu originalu, si acolo, unde legea pretinde presentarea documentulu originalu, are totu atát'a valóre de dreptu cá acést'a.

§ 142. Déca documentulu notariulu cuprinde in sine mai multe afaceri juridice si de sine statórie: notariulu p. in locu de o espeditiune completa póte estradá espeditiune deosebi despre fia-care afacere, ceea ce in clausul'a de autentificare este a se insemná. Pre bas'a unei espeditiuni cá acést'a inse, executiunea nu se póte ordiná.

§ 143. Notariulu publicu numai in casurile urmatórie póte estradá de nou espeditiune autentica:

- déca se invoiescu pártile;
- déca o cere partea in loculu unei espeditiuni gresite ori defectuóse, restituindu cee-lalta.
- déca partea dovedesce, ca cea dintáiu s'a perduto si ca este nimicita prin judecatoria;
- déca s'a ordinaru prin tribunalulu respectivu (§ 11. 134.)

Acést'a calitate a espeditiunei este a se insemná si pre espeditiunea in sa-si.

§ 144. Espeditiunea autentica reinita o ordina tribunalulu la suplic'a partei respective si numai atunci, déca suplicantele aréta verosimilitatea, ca are lipsa de espeditiunea ulterióra si ca in contr'a estradarei nu esiste nici o greutate.

Despre decisiunea de incuviintare, se incunoscintieza ambele párti.

Decisulu de incuviintare nu se póte atacá cu remedie juridice. In contr'a deci-

soloru de denegare suplicantele p^ote apelá in 15 zile dela iumanuare.

§ 145. In casulu §-lui 143. lit. a) despre invoirea p^ortiloru se face protocolu. Acést'a sa se ámintésca si in clausul'a de autenticare. Acestu protocolu, precum si in casulu §-lui citatu lit. b) espeditiunea restituita mai departe in casulu de sub lit. c) atestatul necesariu, in urma in casulu de sub lit. d) demantatiunea judecatoriei sa se alature la documentulu originalu.

§ 146. Notariulu publicu este datoriu a concede p^ortiloru, urmatoriloru, plenipotentiatoriloru loru si preste totu: persóneloru, cari dovedescu interesulu loru de dreptu si in contr'a cáror'a nu existe impedecare fundata, si cu invoirea p^ortiloru ori-cui, — sa cetésca documintele, si la cererea loru a li dá copia autentica ori simpla.

Copia de aceste notariulu publicu p^ote estradá si mai de multe ori.

§ 147. Notariulu publicu despre testamentele facute de elu, ori predate lui spre pastrare nu p^ote estradá decâtu numai copia; dara si aceste in viet'i'a testatorului si numai acestu'a, ori increditiului seu prevediutu cu plenipotintia speciala. Dupa mórttea testatorului numai déca testamentulu s'a publicatu conformu normeloru prescise. In casulu din urma clausul'a de publicare sa se insemne si pre duplicatu.

§ 148. Déca notariulu publicu, unei persóne, carea dupa lege nare dreptu, denéga estradarea espeditiunei ori copiei autentice, ori cetirea originalului, — partea asuprita are dreptu a-si cautá indreptatirea la tribunalulu respectivu. Notariulu publicu nu p^ote denegá implinirea mandatului judecatorescu.

§ 149. Notariulu publicu este datoriu in 3 zile a estradá espeditiunile, estrasurile si copiile, cerute déca aceste nu trecu preste trei c^ole, — iéra déca suntu de mai mare estensiune, celu multu in 8 zile.

In casu de intrelasare (negligint'a) la cererea partei, presedintele tribunalului conrede estradarea ori altui notariu publicu, ori judelui cercualu. Acést'a impregiurare cu provocare la decisulu judecatorescu, are sa fia amintita in espeditiune, respective in clausul'a de autenticare.

§ 150. Déca se perde originalulu documentului, — p^ortile potu depune la notariu espeditiunea autentica acelu'a. La acést'a inse se recere amortisarea (nimicirea) documentului perdutu, si dupa seversirea procedurii — incuviintierea tribunalului respectivu.

Decisulu de amortisare si de incuviintiere se brosiuréza de espeditiunea depusa.

§ 151. Fia-care notariu publicu este datoriu a purtá protocolu de afaceri, in a cáru rubrici se insemna urmatórele:

a) numerulu actului in ordine curinte, dela inceputulu anului pâna la finea lui, sub acést'a cu litere mai mici lun'a si diu'a actului;

b) numele de familia, de botezu ori adevtivu, alu p^ortiloru, caracterulu si locuint'i'a loru; déca suntu mai multi: numele colectivu si in casu déca acést'a nu s'aru poté intrebuintá numirea unei persóne, iéra ceea-laltu cu numerulu cointeresatiloru;

c) numirea si obiectulu afaceri diinpreuna cu sum'a eventuala a pretiului;

d) observatiuni, cu deosebire in casulu §-lui 85, insemnarea, ca s'a estradatu originalulu, precum si numele primitoriului.

§ 152. Notariulu publicu este datoriu a improcolá de regula documintele de ori ce afacere, dupa rubrici si in t^ote dilele; pre documentulu publicu si pre espeditiune a insemná numerulu de afacere.

Legalisarea copiiloru si traduceriloru, protestele cambiale, esibitele compuse de notariulu publicu, si insarcinările primite dela judecatorie, precum cauzele de lasamentu nu se inregistreza in acestu protocolu de afaceri

§ 153. Improtolarea are sa se faca corectu, fára radere ori interpolare, astfelu, ca dela unu numeru pâna la cela-laltu sa nu remana locu golu pentru o linea intréga.

Notariulu publicu este datoriu a sub-

serie fia-care pagina indata ce aceea este umpluta, (scrisa), si a providea cu numerulu anului si cu sigilulu oficialu pagin'a prima si ultima a protocolului de afaceri.

§ 154. Protocolulu de afacere, avendu a se transfila cu cordea, ambele ei capete a se sigilá pre ultim'a pagina, si a se insemná numerulu pagineloru, — se legalisésza prin presedintele tribunalului. Altu-feliu de protocolu de afacere nu p^ote intrebuintá notariulu.

Déca protocolulu de afacere s'a umplutu, séu déca notariulu vrea sa intrebuintieze altu protocolu fára de a fi plinu celalaltu: protocolu primu are sa fia incheiatu prin presedintele resp. alu tribunalului, si crucifigându-se locurile g^ole, — sa scóte din usuare.

Presedintele p^orta registru despre protocólele (de afaceri) legalisate prin elu, si despre numerulu pagineloru acelor'a.

§ 155. Notariulu publicu este datoriu la inceputulu fia-cáru anu a substerne presidentului de tribunalulu protocolulu de afacere in originalu, si in copia vidimata de elu.

Presedintele insemnádu numerii de afaceri din anulu trecut, prevede protocolulu cu subscrierea sea, originalulu lu restitue notariului, iéra copi'a o depune in archiv'a tribunalului.

Notariulu publicu, care in prim'a jumetate a lunei lui Ianuariu nu substerne protocolulu de afaceri, — platesce pentru fia-care di de negligintia pedépsa de 2 fl. v. a. Despre incasare, eschidindu-se remediile de dreptu, se ingrigiesce presedintele.

§ 156. Notariulu publicu, afara de protocolulu de afaceri, mai are sa p^orte urmatórele:

a) registru alfabeticu despre numele p^ortiloru, cari vinu inainte in protocolulu de afaceri, avendu a se insemná in acést'a si numerii coresponditori ai afaceriloru;

b) altu registru alfabeticu despre partile, cari au depusu ori au lasatu a li-se face testamentu, — eventualu au insemnarea, ea respectivulu a muritu, ori ca si-a luat indereptu testamentulu;

c) protocolu pentru proteste de cambii in intiesulu legiloru viginte, in care se insemna si protestulu hartieloru comerciale mentionate in § 104;

d) protocolu despre banii depusi ori primiti prin elu, precum si despre obiectele de pretiu;

e) protocolu despre pertractările lasemintelor;

f) protocolu despre insarcinările judecatoresci.

§ 157. Rubricile protocóleloru despre cauzele de laseminte, precum si despre insarcinările judecatoresci, cuprindú in sine urmatórele:

a) numerulu curente dela inceputulu anului pâna la fine;

b) anulu, lun'a si diu'a, in care a primitu insarcinarea dela judecatoria ori dela parte, anumindu totodata si pre celu ce l'a insarcinatu;

c) obiectulu insarcinarei;

d) anulu, lun'a si diu'a, in care a corespunsu insarcinarei;

e) notit'i'a: cându s'au substernutu judecatoriei actele ori raportulu, respective:

cându s'a estradatu p^ortiloru documentulu;

f) observatiunile eventuale.

§ 158. Limb'a administratiunei este cea magiara. Notariulu publicu la inscriptiunea sigilului oficialu, la ducerea protocóleloru, precum si in corespondintiele sele oficiale ce le are cu judecatoriile si cu camer'a notariala, in calitate de notariu publicu, este datoriu a intrebuintá acést'a limba.

CAPU XIV.

Archivele notariloru publici.

§ 159. In archivele notariale se pastréza scriptele si sigilele notariloru publici, cari prin mórtte ori din alta cauza au incetatu a functioná.

Atari archive voru fi la fia-care judecatoria reg.

In acést'a archiva scriptele fia-cáru notariu publicu, cu insemnare necesaria se

voru pastrá in deosebite fasci^oe si in armarie (sierie) incuiate.

§ 160. La archivele notariale se voru aplicá archivari notariali, si, cerendu trebuint'i'a, archivari suplinti.

Afacerile archivariului le provide de regula personalulu tribunalului. Afacerile archivariului notariulu presedintele judecatoriei le conrede unu'a dintre judecatorii tribunalului. Afacerile cancelariei le plinesce unu espeditoriu, cáru'a se dau spre dispu-setiune cancelisti in numeru receratu.

§ 161. Déca estinderea mai mare a arhivei aru cere unu personalu deosebitu, ceea ce pre bas'a remonstratiunei tribunalului respectivu si a camerei notariale se decide prin ministrulu de justitia — personalulu arhivei notariale se platesce din vistieri'a statului. Pre archivarinlu, adiunctulu acestu'a, si pre espeditoriu lu numesce ministrulu de justitia, iéra pre scrietori presedintele tribunalului.

De archivari si adiuncti sa se numésca pre cátu se p^ote, notari publici, cari dupa ocuparea acestui postu numai potu functioná cá notari publici.

Concursulu la aceste posturi se publica prin respectiv'a camera notariala, iéra propunerile sele le substerne ministrului de justitia.

§ 162. Din archiv'a notariala numai archivariulu p^ote estradá espeditiuni autentice, copie autenticate ori simple, asemenea si estrasele, atestatele si incunoscintiările, precum si documintele pastrate numai elu le p^ote estradá.

Atari documinte le subscrie notariulu publicu si le provide cu sigilulu arhivei notariale.

Cátu pentru manipuliune: normele stabilite pentru notarii publici servescu de cinosura.

Tacsele inea sa se incaseze dupa normativile notariale si sa se transpuna la respectiv'a casa de contributiune.

§ 163. Déca archivariulu refusa cutare espeditiune, estradarea cutarui documentu copie, ori cetirea cutáru acti, nu da deslucirile dorite, séu in urma, déca partea nu se indestulesce cu stabilirea tacsei: asuprita plansórei partei, dupa ascultarea archivariului, decide tribunalulu. Acést'a decisiune nu se p^ote atacá cu remedie juridice.

§ 164. Déca móre cine-va, a cáru testamentu se pastréza in archiv'a notariului publicu: sa se observe dispu-setiunile §-lui 85.

(Va urmá)

Raportu comerciale.

Sabiu 7 Maiu n. Grán 4 fl. 27 xr. frumosu, 4 fl. 13 xr. mestecat, 3 fl. 73 xr. cualit. infer.; secar'a 2 fl. 80 xr. pâna 2 fl. 53; orzu 2 fl. 67; ovesu 1 fl. 87 pâna 1 fl. 60 xr.; cucuruzu (porumbu) 2 fl. 87 xr.; cartofi 1 fl. 47 xr. gal'éta austriaca.

Cán ep'a 10—20 fl. maj'a.

Linteá 7 fl. 33 xr.; mazarea 5 fl. 33 xr., Fasolea 6 fl. — xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie ungi 60 xr., scurte 50 xr, maj'a.

Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr.

Carnea de vita 16—20 cr. p., de porc 20—24 xr. Unsórea 79 xr. pâna la 1 fl. — cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 25 Aprile (7 Maiu 1875.)

Metalicelo 5%	69 80
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	74 35
Imprumutulu de statu din 1860	111 50
Actiuni de banca	964 —
Actiuni de creditu	231 25
London	111 25
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	82 25
" " " Temisioreno	79 75
" " " Ardelenesci	78 50
" " " Croato-slavone	81 —
Argintu	102 80
Galbinu	5 27
Napoleonu d'auru (poli)	8 90

Nr. prot. 71 — 1875.

Edictu.

Ioanu Fauru din Apoldulu superioru, scaunulu Mercurei, carele de doi ani de dile a parasitu pre legiuit'a sea socie Susan'a Petru Fauru totu de acolo fára a se scí ubicatiunea lui, se citéza a se presentá inaintea subsemnatului scaunu p^oescu in terminu de

unu anu si o di, anumitu pâna in 19 Aprile 1876, cáci la din contra procesulu divor. tialu asupra i intentatu se va pertractá si decide si in absent'i'a lui. —

Mercurea in 18 Aprile 1875.

Scaunulu p^oescu gr. or. alu Mercurei.

I. Drocu,
Adm. prot.

(2—3)

Nr. 81/1875.

Edictu.

Prin care Mari'a Lazaru Mateju maritata Vasiliu Stoicanu din Cristiann scaunulu Sabiului, de tempu mai indelungatu prebegita, fára a se scí loculu petreceri ei, se indetoreza cá in terminu de unu anu dela datulu de fatia computandu, negresitu sa se prezenteze inaintea forului matrimoniale subscrisu, pentru ca la din contra procesulu intentatu asupra-i de barbatulu ei, se va otari si in absent'i'a ei.

Sabiu 11 Aprile 1875.

Forulu matrimonialu gr. res. alu protopresbiteratului tract.

(3—3)

Sabiului I.

Neincungiuratu de lipsa la economi'a de vite

Pravuri de Transilvani'a pentru cai si vite cornute.

Pregatite din celea mai aprobate medilóce de casa, corespondietérie relatiuniloru nóstre economice si pusetiunei tieriei nóstre, cari atátu cá medilocu de cura, cátu si cá medilocu preservativu nu aru trebui sa lipsésca la nici unu economu adevratu.

Pentru cai:

Contr'a ciumei, sioreceloru si altoru bóle periculóse, precum: caturhoe'a organeloru de respiratiune, catarhoe'a de stomachu, nemistuire, colica, tusa, marasma (Abmagerung) preste totu, contr'a celoru mai decidietérie bóle; mai departe servescu pravurile acestea la calu spre crescerea frumósa si-lu sustienu sanetosu si infocat.

Pentru vite cornute:

Contr'a deosebitelor aprinderi si alte bóle, precum: flatu lentia si colica, mai departe la vaci, déca dau lapte putienu si slabu, contr'a marasmei (Abmagerung), contr'a apetitului perdutu si cu deosebire la vitele de ingrasiatu.

1 Pac. à $\frac{1}{4}$ Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à $\frac{1}{2}$ Cilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvani'a pentru oi.

Unu obiectu neapratu de lipsa in economi'a rationale de oi, preparatu din cele mai aprobate si practice medilóce de casa, celu mai bunu medilocu de cura si preservativu contr'a bóleloru epidemice, cari domnescu mai adeseori, precum: Genuriu vermele de plamana (Lungenwurm), calbéza, clorose'a (Anaemie Bleichsucht), tusa; diarhoea, bubatu (versatu) mai departe restitue apetitulu perdutu si vindeca t^ote bólele de stomachu si a organeloru diin launtru s. a. m.

1 Pac. à $\frac{1}{4}$ Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à $\frac{1}{2}$ Cilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvani'a pentru rimatori.

Celu mai aprobatu medilocu de cura pentru rimatori. Curéza diarhoe'a, colic'a, branc'a, precum si feluritele aprinderi. — E de mare folosu si pentru rimatorii de ingrasiatu fiindu ca face apetitu si totu-odata si ingrasia.

1 Pac. à $\frac{1}{4}$ Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à $\frac{1}{2}$ Cilo 60 cr. v. a.

Depositulu principalu de espeditiune la ALBERTU VACSHMANN, apotecariu in Borgo-Prundu. (Transilvani'a) mai departe in depositu: in Sidisióra la I. B. Misselbacher et fii, in Clusiu la Carolu Hutflesz, in Muresiu-Osiorheiu la Mat Bucher, si in Bistritia la G. M. Textorisu.

(2—3)